

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ, ЄВРОПЕЙСЬКИЙ,
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИЙ ВИМІРИ**

Матеріали

науково-практичного круглого столу

(м. Суми, 27 січня 2023 року)

Суми
Сумський державний університет
2023

СКЛАД ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

Махінчук В. М., д-р юрид.наук, професор, заслужений юрист України, заступник директора з наукової роботи НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України;

Попович Т. Г., канд. юрид. наук, старший дослідник, учений секретар НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України;

Деревянко Б. В., д-р юрид. наук, професор, головний науковий співробітник відділу правового забезпечення ринкової економіки НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України;

Руденко Л. Д., канд. юрид. наук, доцент, доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки СумДУ;

Плотнікова М. В., канд. юрид. наук, доцент, доцент кафедри міжнародного, європейського права та порівняльного правознавства СумДУ;

Сікорська І. М., канд. наук з держ. упр., доцент, голова правління Української асоціації викладачів і дослідників європейської інтеграції;

Швагер О. А., канд. юрид. наук, асист. кафедри міжнародного, європейського права та порівняльного правознавства СумДУ

*Видання рекомендоване до видання рішенням вченої ради
Навчально-наукового інституту права СумДУ
(протокол № 6 від 08.02.2022 року)*

Правове регулювання фінансових послуг: національний, європейський, глобалізаційний виміри : матер. науково-практичного круглого столу (Суми, 27 січня 2023 р.). – Суми : Сумський державний університет, 2023. – 150 с.

До збірника ввійшли тези доповідей та повідомлення викладачів, студентів, учених та аспірантів ЗВО і наукових установ, які брали участь у засіданні науково-практичного круглого столу «Правове регулювання фінансових послуг: національний, європейський, глобалізаційний виміри», присвяченого актуальним питанням правового регулювання ринків фінансових послуг в Україні та Європейському Союзу й проведеного в рамках реалізації освітнього проекту «619998-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE Європейські стандарти захисту прав споживачів фінансових послуг», що реалізується за підтримки Виконавчого агентства ЄС з освіти та культури (напрямок Модуль Жана Моне програми Erasmus+).

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Підтримка Європейською комісією випуску цієї публікації не означає схвалення змісту, що відображає лише думки авторів, і Комісія не може нести відповідальності за будь-яке використання інформації, яка міститься в ній.

УДК 347.73:336.1(063)

© Сумський державний університет, 2023

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО.....	7
<i>Levkina R.V., Kotko Ya.M.</i> INSTITUTIONAL AND ORGANIZATIONAL MECHANISM OF ADAPTATION OF UKRAINIAN FINANCIAL LEGISLATION TO THE EU LEGAL SYSTEM.....	9
<i>Shvaher O.</i> FINANCIAL INCLUSION IN THE CONTEXT OF SDG.....	13
<i>Бабко Н.М., Мандич О.В</i> ДІДЖИТАЛ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ФІНАНСОВОГО ЗАХИСТУ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ.....	16
<i>Бондар Ю. А.</i> ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ СФЕРИ НАГЛЯДУ ЗА ВІТЧИЗНЯНИМ СТРАХОВИМ РИНКОМ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	24
<i>Борщенко В.В.</i> ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ СФЕРИ НАГЛЯДУ ЗА ВІТЧИЗНЯНИМ СТРАХОВИМ РИНКОМ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	24
<i>Грицай А.А., Тверезовська І.С.</i> ЗАХИСТ ПРАВ ІНВЕСТОРІВ КРАУДФАНДИНГОВИХ ПРОЄКТІВ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ ТА В УКРАЇНІ.....	27
<i>Гуцалюк О. М., Гаврилова Н. В.</i> ІНВЕСТИЦІЙНА СТРАТЕГІЯ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	31
<i>Даценко О. І.</i> ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ ШАХРАЙСТВУ З ПЛАТІЖНИМИ ІНСТРУМЕНТАМИ У СИСТЕМІ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ ТА ЄС.....	36
<i>Деменко К.Е.</i> ВАЛЮТНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ З ВАЛЮТНИМИ ЦІННОСТЯМИ.....	40

Денисенко С. І.
СУДОВА ПРАКТИКА СУДУ ЄС ЯК ОСНОВА
ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.....43

Деревянко Б. В.
ПРО ПОПУЛЯРИЗАЦІЮ ДЕРЖАВОЮ КРИПТОВАЛЮТ
І КРИПТОМАТІВ СЕРЕД ГРОМАДЯН УКРАЇНИ.....47

Дмитренко Е.С.
ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РИНКУ
ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В
УКРАЇНІ: БЕЗПЕКОВИЙ ВИМІР.....51

Загола Т. М.
СКЛАДОВІ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ
В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ.....55

Запорожченко А. В.
ІНСТИТУЦІАЛІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО
АРБІТРАЖУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ: НЕОБХІДНІСТЬ ТА
СВІТОВІ ТРЕНДИ.....59

Зінченко Г. С.
СПІВРОБІТНИЦТВО РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ УКРАЇНИ ТА
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ АУДИТОРІВ В КОНТЕКСТІ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ.....63

Карпюк І. В.Гальчич І. П.
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ
ПОСЛУГ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....67

Корнева Т. В.Сірочук І.В.
ПРОЗОРИСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ.....69

Кочин В. В.
ЗАКОНОДАВЧЕ ВНОРМУВАННЯ САМОРЕГУЛЮВАННЯ НА
РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ: СУЧАСНИЙ СТАН
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....74

Кучмістенко О.В.

ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ ПІД ЧАС
ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....78

Максюта А.О.

ПОРЯДОК ДОСТУПУ БЮРО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
ДО БАНКІВСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ.....82

Маланчук Т. В.

ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ, ЯКІ
ПЕРЕБУВАЮТЬ ПІД ЗАГРОЗОЮ ОКУПАЦІЇ ДЕРЖАВОЮ-
АГРЕСОРОМ.....85

Новікова М. М.

ПРАВОВИЙ СТАТУС ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОРГАНУ З РИНКІВ
ЦІННИХ ПАПЕРІВ (ESMA).....88

Носирев О. О.

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ.....92

Плотнікова М. В.

УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ НА ЕТАПІ НОРМОТВОРЕННЯ У
СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ
У ЄС ТА В УКРАЇНІ.....96

Руденко Л.Д.

ЩОДО ЮРИСДИКЦІОНОЇ ФОРМИ ЗАХИСТУ ВІД ФІНАНСОВОГО
ФІШИНГУ.....105

Сагайдак В. О.

ВПЛИВ ЧЛЕНСТВА ДЕРЖАВИ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ
НА ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ БАНКУ ЛАТВІЇ.....109

Семіног С. В.

НОВЕЛИ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ПОЗИЧАЛЬНИКІВ, МАЙНО
ЯКИХ ПОШКОДЖЕНО, ЗНИЩЕНО АБО ЗАЛИШИЛОСЬ
НА ОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ.....113

<i>Ставерська Т. О.</i> ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ КРИПТОВАЛЮТ ЯК ІНСТРУМЕНТА РОЗРАХУНКІВ.....	117
<i>Старинський М.В.</i> ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ ПОВ'ЯЗАНИХ З ОБІГОМ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ В УКРАЇНІ.....	121
<i>Ткаченко В.М.</i> ПИТАННЯ ПРИВЕДЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО НЕДЕРЖАВНЕ ПЕНСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ.....	124
<i>Трембіч А. Я.</i> МАЙБУТНЄ ІНСТИТУТУ СТРАХУВАННЯ ЯК НЕПОЙМЕНОВАНОГО СПОСОБУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У ГЛОБАЛЬНОМУ СВІТІ.....	127
<i>Туркот О. А.</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО АГРАРНИХ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ ЄВРОСОЮЗУ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	134
<i>Цветков А.М.</i> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РЕЄСТРАЦІЇ БАНКІВ З ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ.....	136
<i>Цукан С.В.</i> НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБОРОТУ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	140
<i>Шейн Д.С.</i> ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В КОНТЕКСТІ ПРИНЦИПУ NULLUM POENA SINE LEGE: НЕДОЛІКИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ.....	145

INSTITUTIONAL AND ORGANIZATIONAL MECHANISM OF ADAPTATION OF UKRAINIAN FINANCIAL LEGISLATION TO THE EU LEGAL SYSTEM

Levkina R.V.

*doctor of economics, professor,
National University "Odesa Polytechnic"*

Kotko Ya.M.

*candidate of economic sciences,
State University of Biotechnology*

One of the priorities of the transformational development of Ukrainian financial legislation is to follow the promising direction of ensuring European integration processes, both at the national and regional levels. The multi-vector nature of European integration and its impact and simultaneous dependence on the world economy at all levels increase the relevance of comprehensive research with further coordination and adjustment of the results obtained on the directions of intensifying the reform of national legislation in order to optimize financial and economic processes.

There is no doubt that Ukraine's prospective membership in the European Union is imminent, so government institutions must make great efforts to ensure effective and efficient control of all aspects of economic security, strengthen legal protection of financial services market participants, and amend the current legislation in line with EU standards. Development and adherence to strategies and goals focused on efficiency growth; active involvement in international projects/programs in the process of European-oriented development will undoubtedly contribute to the competitive advantages of domestic enterprises compared to other countries. However, at present, development processes have slowed down significantly, and in some industries they have stopped or are negative. This is due to the consequences of the COVID-19 pandemic in 2020-2022 and a full-scale war on the territory of Ukraine. State institutions did not have time to propose an effective system and mechanisms for transforming financial legislation to the European financial environment at the macro level. Therefore, an appropriate institutional and organizational mechanism for adapting Ukrainian legislation to EU legislation by bringing current legislation into line and proposing draft regulations taking into account the specifics of the financial services market remains relevant.

This issue attracts the attention of researchers, it is still relevant and requires a systematic approach to solving. Thus, the application of a systematic approach to research in the field of financial services in the context of European integration has been used in publications by domestic and foreign scholars. First of all, it is necessary to mention such as: P. Ricker, F. Campos, J. Baun, A. Andreev [1], V. Baranova [2], A. Kostenko, N. Chaban, etc. Separate scientific publications were devoted to the specifics of European integration guidelines in reforming the institutional and organizational components of national policy and social infrastructure: J. Shostek, Y. Harkavenko, V. Borshchenko [3], A. Rudenko, O. Yakhno, etc. The issues of developing mechanisms for shaping the image of Ukraine at the world level, modernization of the legal support system in the context of the European integration course are analyzed in the publications of S. Harutyunyan [4], S. Seminog [5], O. Semchenko, S. Kulyk, S. Pavlenko, B. Nosov, etc. However, the regulatory framework is far from perfect and requires more attention to internal and external environment factors. We believe that external economic factors play an important role, as the country's economy, which is an open system, is influenced by other countries and influences them.

The economic history of Ukraine shows constant transformation, renewal and strengthening of political, legal, economic, social, environmental and institutional ties with different countries of the world, as well as defending its own interests, which is explained by the multi-vector priority directions of the state's development, which changed depending on the political situation. Since gaining independence, Ukraine has been gradually expanding its integration ties towards the European Union, cooperating with other integration associations, and gaining membership in international and European organizations. Thus, multilateral agreements were signed to develop partnerships and cooperation in various sectors of the economy. In particular, it was economic integration that provoked reforms in the most important areas of public administration, so at this stage, European integration is rightly identified as a strategic priority for the development of the state as a whole and its individual regions [1, p. 127; 2, p. 9].

The first steps in the process of transforming the current financial legislation of Ukraine are the formation of an effective institutional and organizational mechanism. Such a mechanism should include improved regulations and legal relations based on the principles of sovereignty, mutual respect and mutual assistance. At the first stages of establishing cooperation between Ukraine and the EU, a number of necessary legal

documents were adopted and ratified, including the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On the Introduction of a Mechanism for Adapting Ukrainian Legislation to EU Legislation" (dedicated to ensuring the effective adaptation of domestic legislation and starting work on drafting regulations based on international best practices), the Association Agreement with the EU (lays down the regulatory framework for the formation and regulation of the financial services market: insurance and insurance-related services; banking and other financial services), etc. [3, Art. 9; 4, Art. 16]. The next steps were the adoption of new and improvement of existing legal acts, improvement of principles, methods, and tools of the institutional and organizational mechanism. Thus, the Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on Improving the Organization of Corporate Governance in Banks and Other Issues of the Banking System" defines the basic principles of effective banking supervision over corporate governance, protection of interests of depositors and other creditors of banks, and thereby contributes to strengthening public confidence in the banking system of Ukraine. The Law of Ukraine "On Payment Services" was developed on the basis of EU legislation (EU Directives 2015/2366 and 2009/110/EC) and is intended to improve the payment market and create the basis for its further development, as well as to create a legal framework for the integration of the Ukrainian payment system into the EU payment system. With the assistance of European experts, the NBU adopted the Law of Ukraine On Insurance (Directives 2009/138/EC and 2016/97) to improve the requirements for licensing insurers, assessing their solvency and liquidity, building an effective system of corporate governance and regulation of the insurance market, formulating new requirements for insurance intermediaries and withdrawing insurers from the market, and transferring insurance portfolios. In order to comprehensively reform Ukraine's financial legislation and bring it closer to European standards, the NBU has developed rational proposals to the following laws: The Law of Ukraine On Financial Services and Financial Companies, and the draft Law of Ukraine On Credit Unions to update the mechanisms for regulating the non-banking financial services market. They allow for currency liberalization in cooperation with IMF experts and the adoption of regulations on financial security and cybersecurity [5, p. 79].

Thus, at the state level, basic steps have been taken to integrate Ukraine into the system of European financial and economic relations. The use of the pro-European foreign policy course in the global economy allows solving strategic problems of the national economy, changing the

world community's perception of Ukraine, its potential and the level of development of society. The transformation of a number of regulatory documents designed to regulate these processes, the coordination of the components of the national policy system to promote the ideas of Ukraine's European integration in society and among the international community allow us to implement an institutional and organizational mechanism for adapting national financial legislation to the EU legal system. And active consulting work for business entities on any issues of standardization and certification, implementation of procedures and definition of regulations increase the probability and reduce the time of economic integration processes [6].

References:

1. Andreev A. Mechanism of legal regulation of public relations: some aspects of the definition of the concept and features. *Administrative law and process*. 6/2019. C. 125–128. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.6.22>.
2. Baranova V. G., Goncharenko O. M. Development of the financial market of Ukraine in the context of European integration: problems and prospects: a collective monograph. Kharkiv: Dysa Plus, 2019. 370 c.
3. Borshchenko V. V. Some problematic issues of regulation of financial services markets. *Legal regulation of financial services: national, European, globalization dimensions: materials of the scientific and practical round table*. Sumy State University, 2022. C. 8–10.
4. Arutyunyan S.S., Iorgachova M.I. Financial services market: a textbook. Kharkiv: Disa Plus, 2020. 312 c.
5. Seminog S. V. Financial services of Ukraine in the system of institutional and legal models of financial market regulation. *Legal regulation of financial services: national, European, globalization dimensions: materials of the scientific and practical round table*. Sumy State University, 2022. C. 76–80.
6. Levkina R. V., Levkin A. V. Globalization and its impact on economic development. *Bulletin of KhNTUA named after Petro Vasylenko. Series: Economic Sciences*. 2013. Issue 138. Kharkiv: KhNTUA named after Petro Vasylenko. C. 204–207.